

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 6 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt.

Hirdetési díj: öt hasábos postai 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többi nap megjelenő hirdetéseknek leengedése történik.

Tisza Kálmán Debreczenben.

Tegnap tudósításunk kiegészítésül a még eddig nem közölt következő részletekkel egészítjük ki leírásunkat. A Tisza Kálmán tiszteletré városunkba érkezett vendégek névsorából kiemeljük Tóth Vilmos volt belügyminiszer, Jókai Mór, Szontagh Pált, Pónay Józsefet, Lipovics Sándort, Hegedűs Sándort, Beóthy Algeront, Teleszky Istvánt, Nagy Györgyöt, Kende Kanut, Uray Miklóst, Möriz Pált, Szonjas Józsefet, Molnár Mihályt, U. Szabó Mihályt mind megannyi volt orsz. gyűl. képviselőket, b. Dóry Józsefet, Beliczay Istvánt, Bonis Barna főispánokat: Bihar megyéből Beóthy Andor alispán, Orley Kálmán főjegyző, Nyisztor és Kük. cath. kanonokok, Komlóssy Antal, Szász Ágost, Csáthy Gerő, Elek Gusztáv, Des Eclerolles-Kruspár Sándor, gr. Porcia Lajos, Szunyogh Albert, Papp Gábor, Markovics Károly, gr. Pongrácz Jenő, Plathy Miklós, Csotthka Vince, Fráter Béla, Fráter Vince, Fráter Zoltán, Fényes Károly, Fényes Lajos, Rádó Odón, Szunyogh Péter, Szunyogh Loránd, Hoványi Lajos, Balázsházy Bertalan, Balu Lajos, Kiss Elek urakat.

Számosan jelentek meg Hajdu, Szabolcs, Beregs s Békés megyékből, kik közül felmentjük gr. Degeföld Gusztáv, Péchy Tamás, Varró Soma, Papp Sándor, Bernáth István Csapó István urakat. Tekintélyes számban voltak jelen a budapesti és bécsi sajtó képviselői is. Ezek közül Könyi Manó az orsz. gyűl. gyorsírda főnöke, Schütz és Vándori orsz. gyűl. gyorsírók, Deutsch a „Pesther Lloyd” munkatársa, Singer a „Neue Freie Presse”-től Futakya a budapesti távirati iroda meghatalmazottja, Lichtenstein több pesti és bécsi lap képviselőiben. Ezen kívül képviselve voltak a „Hon” és a „Pesti Napló” is.

A képviselői jelentés megtartása után Tisza Kálmán miniszterelnök Tarkovics min. tanácsos és Tesserz miniszteri titkár társaságában, mintegy egy óra hosszan államügyek elintézésével foglalkozott. Ezután szíve neumes sugallatát követve, látogatást tett — mint már említettük — a debreczeni szabadelvű párt intéző bizottságának ma hosszabb idő óta betegeskedő derék elnökénél — Komlóssy Imre urnál, valamint az ugyancsak betegeskedő alelnök, Tóth Antal urnál; mindkettő helyébe iránt legmegelőbb részvételen adott kifejezést. Az idő rövidsége dacára meglátogatta még Révész Bálint püspököt, Huzly Károly kis püspököt, Simonffy Imre polgármestert és Simonffy Samuelt, ki miniszterelnökünknek még gyermek korából kedves régi ismerőse.

Több kérényező magánbeszélgetést is fogadott a min. elnök audientian; s ezeknek ügyeiben részint azonnali intézkedést, részint utasítást adott azoknak mielőbbi kedvező elintézésére. A hozzá folyamodók közül senki töle vigasz nélkül nem távozott.

A disztrakoma.

A színház helyiségében d. u. 1 órakor kezdetét vett disztrakoma oly fényesen sikerült, mint a minöre soha nem emlékszünk Debreczenben. Az érdeklődés a lakoma iránt annyira általános volt, hogy legkevesebb 200-ra lehet tenni azok számát, kik abban meg részt venni óhajtottak volna, de jegyet a hely hiánya miatt nem kaphattak. A színházi nézőtér és színpadon négy hosszú sorban feltrített asztalok mellett 405 egyén foglalt helyet. A pont 1 órakor megkezdett min. előadást a jelenlévők felállással s lelkes éljenzéssel fogadták. Az összes páholyosok s alsó- és felső emeleti szízeket diszes hölgyközönség által voltak elfoglalva. A felköszöntések sorát Miskolczy Lajos főispán kezdte meg, — éltetvén a királyt, királynét és törvényrököst. Révész Bálint remek költői hasonlatokban gazdag szónoklatban, viharos éljenzések közt éltette Tisza Kálmánt, Tóth Vilmos volt belügyminiszer megköszönve Debreczen város polgárai vendégzetét e város jölcéért ívott s azon óhajának adott kifejezést, hogy minél tovább legyen azon szerencsés helyzetben Debreczen város 1-50 v. kerülete, hogy Tisza Kálmánt még

sokaig bírhasa képviselőjeül. Fráter Imre Kiss Lajost mint a II-ik v. kerület volt és leendő képviselőjét, — Kövesdy János Molnár Györgyöt, — ugyancsak mint volt és leendő képviselőt éltették. — Majd Simonffy Imre emelt szót s éltette a kedves vendégeket. Szontagh Pál tapsokkal kitüntetett szónoklatban éltette Debreczen város közönségét. Ekkor Fényes László olvasta fel a betegeskedő által visszatartott de pártunk ügyei iránt még a kórágyon is lelkesülmi tudó Komlóssy Imrénék hozzá intézett levelét és felköszöntését. Kedves barátom! Remélem nem fogod visszautasítani azon barátai kérésemet, hogy a banquette folyamában legalkalmasabb időpontot felhasználva, — ezen idecsatolt igénytelmen toaszomat személyesen felolvasandó, s pártelnöki kötelességemből folyó őszinte üdvözlémet tolmácsolandó. Debreczen, 1878. július 15. Komlóssy Imre.

Uram uram, főispán méltóság Miskolczy Lajos uram, szállok az urhoz!

Azon őszinte ohajomat, hogy e díszes ünnepi társaságban személyesen részt vehessek, — még folytonosan tartó betegeskedésem gátolja, — de megengedi azt, hogy jelenlegi hó tiszteleitünk tárgyát — mint a debreczeni szabadelvű párt elnöke, őszinte tisztelettel üdvözölhessem, s ezt egyik tisztelt barátom által tolmácsolhassam. A néhány nap előtt berekesztett országgyűlés alatti képviselői eljárásról választóink beszámolt Tisza Kálmán szerete tisztelet képviselőnk személyét a belügyér és miniszterelnök Tisza Kálmán ő nagyméltósága személyétől elválasztani nem lehet.

En ez alkalommal — megemlítve a hálát, melylyel Debreczen városa ünnepeltünk iránt viseltetik azért, mert egyik választókerület a magyar parlamentben évek során át képviselte, — különösen a minisiteri felelősség néi fogva súlyos és egyszerű hatáskörét tekintve disztes állásra reflectálok. Az ezen nehéz állást kelleen betöltő férfinélkülözhetlen kiváló tulajdonai közé számítható a szakképzettség, körültekintő tapintat és ernyedetlen munkásságon kívül — az erély és jellemtisztaság. Azt a magyar belügyminisiter, ki példabeszédszerűvé vált energiájával a legfényesebb eredmények kivitelére van hivatva, (ki ezen energia célszerű alkalmazása által még a nealán ellenkező nézetűeknek is tiszteletet képes kivívni); azt a sziklakemény jellemet, kinek rendíthetetlen magartatásán a képviselőházban és azon kívül ellene intézett gyakran durva támadások hullámai mindannyiszor erőteljősen törtek meg; azt a férfit, ki e lélekcsilárdaságot — ha kell — saját maga ellen is érvényesíteni képes, (kitartó türelmen paizsával védekezvén a köz javára) és a haza ügyére intézett fáradozásai közben, sokszor félreismertés, többször öntudatos rosszakarattal találkozik (szívének legtöbbszor a félrevezetett tömeg öntudatlan sértégetései miatt jogosult háborgásai ellenében); azon férfit, kinek önzéstelen (működése, kristálytisza jelleme és érdeke nélküli) eljárásával szemben még az öms rágalom szennyes akjai is a tehetetlen düh némaságával zérülnek be;

Azt a férfit — mondóm — kiben a jelzett erények oly kitünő mérvben vannak meg, — magányomból intézett gyenge hangommal kívánom éltetni a szabadelvű pártunk örömeire, városunk díszére, választókerületének büszkeségére, — a szeretett haza és közrend udvéré. Eljen Tisza Kálmán! Komlóssy Imre, a deb. szabadelvű párt elnöke.

Géresi Kálmán gyönyörűen átmondott felköszöntőben éltette s közönség lelkes éljenzése mellett Jókai Mór. Majd Jókai Mór emelkedett fel és lön ünnepélyes csend; s a következő általános helyjelenléssel s kitűnő tetszésnyilatkozatokkal kísért remek szónoklatot mondotta: Én is a mi Rómánkra emelek poharat, de nem a hogy megtisz-

telő írónia nevezé, a kálvínista Rómáért, hanem a magyar nemzeti bölcsesség és szellemi műveltség Rómájáért. Ez Debreczen. Én nem hízkelkedtem soha se népnek, se királynak, csak a valót mondom el. Háromszáz éves krónikája Debreczen városának igazolva állításomat. Mi volt ez idő alatt Debreczen? Menedéke a magyar nemzeti műveltségnek, szellemi haladásnak, anyagi gyarapodásnak. Odatertemve egy köröskörül védetlen sík róna közepébe, utjában töröknek, tatárnak, kurucznak, labancznak, magára hagyatva mindenkitől, néha két eszázárja is volt, máskor meg egy sem; saját magára, Istenére és önjereje bízva, a midőn minden védelme egy keskeny árok volt és egy töviskerítés, minden vára a collegium.

És tudta magát és a reá bízott kincset megoltalmazni, nem hadseregekkel, de lakosságának bölcsességével, nem ágyúkkal, de tudományával. Azon időben, midőn Debreczen, mint egy velencei köztársaság önjerejéből uralkodott nagy messze vidéken, s ha uralmának terjeszkedését nem építészeti remek templomok jelölik; de bizonyítják az előszellem azon házai, templomai, iskolái, mikben a szabadság és műveltség megörökítése által halhatlan érdemeket szerzett nevének. És mindezt bölcs önmérsékletének köszönheti, mert csak az által tartfén szabadságát, hatalmát, — hogy előjárói bölcsességével népének önkormányzói iránti engedelmessége párosult, a mit ha megzavartak is a tulbuzgó harczi vágtyól telpezsüült elemek, ha megtörténhetett is, hogy egy időben a zavargó heves fejtűk, a kik azt kívánták, hogy Debreczen egyszerre kezdje el a harczt a nagyváradi török basával s a tokaji német tábornokkal — s megrohanták a tanácsstermet és elragadták a tanácsbírák sívegeit, de nem rabolták el azoknak a fejüket, s a bölcs előjárók elfordíták a város felől a harczi vesélyt, s megóvták a városi és a homi műveltséget az elpusztítástól. Ez a valódi magyar nemzeti bölcsesség mintaképe. (Viharos tetszés és helyeslés).

Mert a szabadságot kivívni, érte harcolni, vért ontani: azt e haza minden darab földjén értik; hanem a kivívott szabadságot megtartani, annak a megőrzéséért tenni, — ezt Debreczen krónikái tanítják meg nekünk. (Igaz. Ugy van!)

Ez volt Debreczen hivatása a multban, ez a jövőben is.

E bölcsességnek köszönheti felvirágzását. Ki tagadhatná e felvi-

rágzását, és e város haladásában egész hazánk boldogságát? Hasonlítsa össze bárki azt a Debreczent, melyet ezéltt 30 évvel láttam, azzal a Debreczenel, a mi most előttünk áll. Akkor egy nagy falu volt e helyen, most pedig európai, új metropolis. Tagadja-e ezt valaki? Hiszen „te saxa loquuntur” a kövek beszélnek, a mik palotákká alakultak, midőn 30 év előtt annyi kő sem volt Debreczenben, a mennyi egy miniszter ablakainak beverésére elég lett volna, hanem volt is egy nagy sártenger itt, a midőn most még csak annyi sár sincs itt, a mennyi egy becsületes hazafi élet hosszán szerzett érdemek bemázolására elég. (Élénk lelkes éljenzés és taps.)

Kívánom, hogy e megtartó, előre haladó bölcsességet, mely megtartja a várost, tartsa meg a jövőre és tartsa meg ez által mind magat, mind hazánkat örök időkre. Nemcsak az egész ország, de az egész művelt világ személfügg Debreczen városán, melynek szavazatától függ, hogy megmaradjon-e ez ország a békés előrehaladás utján, vagy hogy rohanjon a beláthatlan zavarok örvényébe?

Az isten éltesse és töltsze meg szent lelkével e városnak választó- és nem választó polgárait!

Hogy Jókai beszédét egy a banquette-en résztvevők, mint a páholyokban ülő díszes hölgyközönség viharosan megéljenzették és megtapsolták, azt talán moudanunk is felesleges. Fényes László Tóth Vilnosért üritette poharát. Dr. Popper Aljos Tisza Kálmánért a következő nagy tetszéssel fogadott felköszöntést mondotta:

„Debreczen városának közönsége ma ismét egykét illi amaz országos jelentőségű örömeinek, a melyekben történetünk évtalpai, főleg újabb időben oly gazdagok. Ha örömeim volt mindenkor Debreczen városra nézve, vaianhányszor hazánk nagy fia Tisza Kálmán körünkben megjelent: ugy ma szívszörny mérvben az. Mert Tisza Kálmán egyik legfontosabb és legválságosabb országgyűlés befejezése után jelenik meg ismét választó körökben, azon választókhoz, kiknek ama kitüntetés jutott osztályrészül, hogy Tisza Kálmán, mint az ő képviselőjöknek nyitlak meg legelőbb is a magyar törvényhozás szent csarnokai és azóta Tisza Kálmán mindenkor mint a Csapó Péterfalvi választó kerület képviselője működött és működik az ország házában dicőségösen és áldatosan a haza és a nemzet javáért, és ugyancsak mint a csapó-péterfalvi kerület képviselője vista ő ki amaz örök emlékt. és történelmi nevességű diadalokat, melyek föl Európá legnagyobb és legbatalmasabb szónokai és államférfiaival egy nívaura emeltek. Innét van, hogy ezen választókerület lelkes és hazatisz érzelmi polgárai annyi lelkesedéssel, annyi odaadással, oly rendíthetetlen bizodalommal ragaszkodtak, ragaszkodnak és mindenkori ragaszkodni fognak ünnepeit nagy képviselőjükhöz. Természetes tehát, hogy midőn Tisza Kálmán választói előtt ugynevezett beszámoló beszédét emondja: nemcsak választóinknak, nemcsak ezen nemcs város minden polgárának, hanem az egész hazának, sőt mondhatni egész Európának feszült figyelmé a debreczeni főiskolára fordul, és visszafójtott lélegzettel lesi

mindenki ajkáról a felvilágosító, a megnyugtató a buzdító, a lelkesítő szózatot. Midőn Tisza Kálmán az ő hatalmas ékességűségének varázsával eléukbe tárja az ország politikai helyzetét: legott eloszlanak kételyeink, eltűnnek hazafüti aggodalmink és a mar-már csüggedni kezdő lelkeink új bátorságot, új reményt, új lelkesedést merítenek, és mindinkább megerősödik bennünk a meggyőződés, hogy nincs mit aggodnunk, nincs miért csüggednünk addig, míg Tisza Kálmán erős keze vezet és kormányozza hazánk ügyeit.

Es ezen meggyőződéstől teljesen áthatva levén, visszaurasítjuk azon némelek által ellenünk emelt vádat, miszerint mi szeméies culturt üzenék. Nem és ezerszer nem! Bennünk igenis Tisza Kálmán személyéhez a tisztelet, a hála, az előismerés leggyönyörűebb kotejéki csatolnak; mi igenis lelkesülünk azon érdemeikért, melyeket Tisza Kálmán fennem hazán; mi iger s az ő önzéstelen hazafüsi irányu törekvéseit, az ő érzélyes tapintatos mérsékletét; és minde ek előtt és mindenek felett az ő erélyes testestül lelkestül magyar politikáját lelkeink egész hűvel és szíveink egész melegével helyeslünk, pártoljuk és követjük. És azért éljen Tisza Kálmán, Magyarország genialis kormányelnöke, a magyarországi nagy szabadelvű párt vezére, a Debr. csapó, péterfalvi v. kerület képviselője!

Szóltak még számosan, — és pedig Koszorus Lajos, Beóthy Andor, Veszprémi Gáspár, Teleszky István, dr. Szántay József, Méssáros József, mindannyian Tisza Kálmánról éltettek. Szóltak még egyszer Jókai Mór is, poharát ürítve a magyar szabadságharcz egyik derék martujáért k Tóth Mihályért. Nagy György Révész Bálint püspököt, Beóthy Algeron Simonffy Imrét, Hegedűs Sándor egy gyűjtó hatású lelkes szónoklatban, melyet egész szövegében közelebb közölni lesznék szerencsések. Péterfalvi utca egy derék választó polgárat Vásári Istvánt éltettek.

A toaszírók közül a mi kedves Varga Lajos bátyánk sem maradtathat el. Ő ugyan ezuttal távol van tőlünk; a korintyaci fürdőben gyűjt erőit, egészséget a végre, hogy újból minél fáradhatatlanab harczosa lehessen a közigyekeknek. De ott sem feledkezett meg a debreczeni ünnepelelégsegről, s üdvözölő táviratot intézte Tóth Antal ur czime alatt a lakomázó közönséghez.

„Szülő városomtól távol, de lélekben közelebb, honfüti tiszta örömmel ünneplök között levén, szívem teljességéből óhajtom, hogy Magyarhon nagy fia szerete tisztelet képviselői Tisza Kálmán kormányelnök ő Nagyméltósága édes hazánk, városunk jó létére, választó polgártársaink szívörömére, méltó büszkeségére sokáig, igen soká boldogul éljen!!! Varga Lajos.”

Ezzel a felköszöntések sora be lett fejezve. Az ebéd felett Oláh és Hamza zenekara játszott. Az ellátás oly annyira kitünő, a nagyszámú vendégek kiszolgálása annyira gyors volt hogy Tisza Kálmán ő nagyméltósága elutazása előtt a derék Felhér Hermannak, ezek felett elismerését és köszönetét nyilvánította. A disztrakomáról a vendégek 4 órakor távoztak s a színház elől 4 órakor indult meg a fogatok hosszú sora, — szá litván a kedves vendégeket ki az országos lönészesség-bizottság által berendezett új lovasútréra. A vendégek képet nyújtott Vásári István és Jóna István debreczeni polgároknak, — két debreczeni h e t e s - f o g a t a, — teljes felszereléssel. — A Jóna István fogatán Jókai Mór 12-ed magával foglalt helyet, — üttek még a kastarban is. A Vásári Istváné pedig Tóth Vilmos több volt orsz. gyűl. képviselővel.

A menet a fellebögözött Péterfalvi-utczán vonult végig s a honvédelkanyra élt, mely új-épületre Simonffy Imre polgármester figyelmeztette a menet, a lovasútréra megérkezve a menet, ott megtekintették az új épületeket, valamint a vásártér beosztását s a min. elnök a czélzserü beosztás s a rövid idő alatti felállítás felett elismerését fejezte ki.

Majd Peceze István uram terelte elő Debreczen város gyönyörű némesét s fogadta ki hosszú pályával a szilajabbnál szilajab esikókat s azokat gyönyörűen termett esinos bojtárjával kötőfékre tette s elővezette. Ugy Ti-

A „Debreczeni Ellenőr” tárcája.

A szerencse pillanata.

Írta: Hackländer F. W. MÁSODIK KÖTET. Tizenötödik fejezet. Nincsen rózsza tövis nélkül. Csak lapozgattam egy költeményfüzében, melyet ma hoztak a herczegnő számára. „Talán valami udjongság?” „Egy legujabb kiadás. Ha érdeklí, tekintse meg.” „Oh ismerem már” mondá az ifju tiszt, keveset lapozgatva benne. „Gyönyörű tartalommal bír, lelkesülök érte!” És el kezdett olvasni: „Már életalkony int felém, Réad mosolyg még déli fény...”

Szívem merev, szívem halott... Tied pedig még hön dobog; Te aranyos jövőnek Vigadva nézsz elé, Én csak a multba nézek... Magam mögét! Keze aztán a könyvével együtt lehanyatlott s áttekintett lön felé, ki az ablakon me-rengett ki. „Igen, e vers valóban szép is” szólt a leány, „szépek benne a gondolatok és dus a képzelm.” „Elbájoló is, meg busító is, a mint az ember veszi; elbájoló a boldogokra nézve, és elszomorító mindarra, kinek nincs joga ugy gondolkozhatni és beszélhetni.” Ión most egészen Fernow felé fordítá arcát, tisztán ragyogó szeméit réa szögze és némileg fájdalmas hangon viszonzá: „Fernow ur, beszéljünk inkább egyébről, arról, mi a városban történt. Mégis különös, a tevé hozzá pillanatnyi hallgatás után, hogy a beszéd tárgyát ön előtt mindig ki kell jelölni.” „Oh az megiehet,” felelé az ifju nyom-

ban, „lám, én kegyeddel szemben mindig oly szellemben szegény, oly példátlan koldus valóban lóna,” folytató lassu hangon, „oly koldus szegény, hogy ön megrémülne, ha azon helyzetbe jutna, hogy állapotomat teljesen megismerje.” „Pedig látja, nekem nincs semmi, amivel önt gazdaggá és boldogá tehetném.” „Önök semmije sincs lón?” kiáltá Fernow szenvedélyesen, „oh ön dusgazdag. Önök csak kezét kell kitárnia, hogy rám özönöljék az áldás, a gazdagság és üdv. Azenban ön köszívű. Azért jobb lesz, beszéljünk a városról.” „Igen, beszéljünk a városról,” viszonzá a leány halkal és dagadó ajkait erősen összeszorítva, hogy egy felfakadó sohajt visszafojtson. „Oh a városban minden renden van,” kezdé Fernow erőltetett vidámsággal, „az időjárás pompás s ennek mindenki örvend.” „Az emberek eljárnak sétálni, nyargalni, mulatnak különféleken, tudja kedves nagysád — mindenféle köznapi dolgokkal, mi nem is érdemi meg, hogy az ember mind elősorolja.” „Látta Wenden bárót?”

„Wenden bárót is, Rigoll bárót is,” felelé az örnagy egybökkel. „Ez utóbbról azonban alig újságholhatnék kegyednek valamit, — mert hiszen kegyed gyakrabban látja őt, mint én.” — „A leány bus mosolylyal válaszóla: „Oh igen, nekem gyakran kell őt látnom.” „Ugy van, gyakran, igen sürün!” szólt az ifju haraggal. „Oh lón, elviselehető-e ez? Sejtje-e, hogy mennyit szenvedek?” A leány fejével igenlőleg intett és nyugodtan tekintett az örnagyra. „Tehát ön sejtí azt!” folytató ez előbbi lángra lobbanva. — „Istenemre, ez az egy is vigaszul szolgálhat nekem és könnyebbülést okoz. Oh de ön mégsem ismeri kinaimat, melyek gyötörnek, azon tudattal, hogy mig nem távol kell tartanom magamat kegyedtől, ó az ön közelében lehet, karját karjára fűzheti és ő milderre jogosítva van, pedig engem már az is boldogítana, ha a kegyed kezét csak érinthetném is! Kegyed nem sejtí mennyit szenvedek midőn a herczegnő ablakaira estenkint föl kellven pillantanom, elképzelem, hogy kegyed is ott van nála és ö n n e l ő i s, —

igen, engem a kétségbeesés kényszerít, hogy szememet a kivilágított ablakokra emeljem. Igen és én még képzeltötehetséggel is bírok és ez lefesti előttem, mint ői ó a kegyed oldala mellett, mint tekint az ön édes szemébe, mint suttognak együtt, mint a többi udvarhölgy a boldogított pár iránti tekintetből annál hangosabban társalog egymással!” „Ön kegyetlen hozzáim, Fernow ur.” — mondá az ifju leány, fejét erősen kezeire nyomva, miközben ujjai sürű fekete hajzatába hatolának. „De igen az udvarbeliek önökre tekintelí így tesznek, mert bízalmasságukat természetesen találják”, folytató az ifju tiszt langoló tekintettel, — éz pedig ott künn állók a csendes éjben és — érem, hogy mindez ugy van, így történik, — de nemcsak érzem, hanem — láttam is.” „Mit látott ön?” kérdező lón, hevesen fölegyenesedve. (Folyt. köv.)

za Kálmán mint a vendégek nagy meglepésére...
Innen a menőtelepbe tértek be, hol Haraszthy Árnay vezetésével megtekintették az állatokat. Aztán egyes példányok vezettek elő. Kiváló érdeklődést mutatott a min. eínök két Tisza féle saját nevelésű méniránt, melyek az állam által ezeltől több évvel Tisza László őről vásároltattak meg s ma is nagy concurrenciával bírnak, mint kitűnő tenyészanyag.

A menőteleptől a nagyerdőre rándult ki a társaság. Az ottan történelmi azonban egekkel meg t. olvasóink, hogy holnap munkában emlékezzünk meg. Ungvácsak holnap fogjuk hozni az elutasítás részleteit, egyelőre csak annyit jegyezvén meg, hogy bár semmi ünnepélyesség nem szándékolott az elutasítás alkalmából, mégis 5-6000 főnyi közönség gyűlt ottan össze Tisza Kálmán tiszteletére s az éjfélig több mint egy óra hosszat kevés szünettel egyre tartott.

Ezkről részletesebben holnap munkában.

Rövid hírek. — **Andrássy gróf** jul. 13-án fogadta a berlini magyar egyet. küldöttségét. Másnap Bécsbe utazott. — **A congressusi díszedeb szombaton** este 6 órakor tartott meg a berlini királyi palotában. 172 vendég volt hivatalos. — **A persá sa** tegnap utazott el Bécsből. — **Bombayban** egy jeget szállító hajóba beleért a villám. — **Uj barlang.** A főváros közelében Havas Sándor egy eddig ismeretlen barlangot fedezett fel, és a társaság egy hölgytagjáról, ki oda leszállni merészkedett. A r a n k a b a r l a n g n a k nevezte. — **Svájcban** vasúti szerencsétlenség történt. A kár szerencsére nem nagy.

Debreczen, július 16.

A congressus egy havi szakadatlan munkássága megteremtette a — berlini szerződést. A congressus június 13-án ut. össze először, utolsó ülése július 14-én folyt le. Andrássy gróf beszéd után Bismarck mondott köszönetet az albizottságnak. Desprez és Hohenlohe hgnék és a titkárságnak. Átalában megjegyzé, hogy a hatalmak bekére törekvése az ö. elnöki működését is tetemesen megkönnyíté. Bismarck jelzé, hogy a congressus Európa népeinek elismerését érdemlé ki és erős meggyőződésnek adott kifejezést azon irányban, hogy a congressus alkotta békeunió tartós leend. Azután constaltatta, hogy a congressus befejezte működését. A berlini szerződés aláírására és hitelesítésére három hét van kitűzve.

Július 14-én d. u. 5 órakor Andrássy gr. külügyminiszterünk, báró Haymerle nagykövett. s összes diplomatiai kíséretével együtt külön vonaton Bécsbe érkezett. Az északi pályán előbbi alkalommal a berlini királyi palotában b. közp. penzügyminiszter, báró Calice rendk. követ, Orczy báró osztályfőnök és a külügyminiszterium összes személyzete fogadta őt.

Megelőző napon délen a persá sa hagyta oda Bécsét. Királyunk ő feléje egészen vasúti kocsiáig kísérete, hol barátságos kézszorítások közben váltak el egymástól. A sa h. birodalmába tért vissza.

A berlini nemzetközi szerződés 64 cikkelyből áll és 23 ívalaku nyomtatott oldalra terjed.

Rövid tartalma:

Romania, Szerbia, Montenegro függetlenítése. — Az összes hitfelekezeteknek egy az ömlített országokban, mint Törökországban, Bulgáriában, Ruméliában teljes vallás szabadság biztosítottatik.

Bulgaria autonóm, hűbért fizető fejedelemség lesz a szultán souzeranénál. Az orosz biztos 9 hónapig marad Bulgáriában. A bolgár nemzetgyűlés Tirnovában gyűl össze, a bolgár alkotmányt létrehozza és fejedelmet választ, ki azonban nem lehet az európai uralkodó családok tagja.

A vasúti kérdések Ausztria, a porta, Szerbia és Bulgária között fognak megoldatni. Kelet Rumélia a porta közvetlen politikai és katonai tekintélye alatt áll; főkörmányzója a porta a hatalmak hozzájárulásával 5 évre nezi ki.

Kréta szigetén az 1868-ki alkotmányzályzat lép életbe. A porta és Görögország külön egyezkednek: a hatalmak közvetítésével fölajánlják. Bosznia és Hercegovinát Ausztria-Magyarország megszállja és igazgatja.

Antivári északi része Montenegró, déli része Törökország lett. Spizza Dalmátiahoz került.

Montenegró, Szerbia átveszi a török államadósság megfizelését.

Romania Oroszországnak átengedi Bessarabiát. A jövőre a határ a Pruth lesz.

A Duna szabadsága megadottatik. Kars, Ardahan, Batum Oroszországhoz lett.

Kórhur Persiáé.

Armenia reformálódó Törökország által. A 63-ik cikkely elrendeli, hogy az 1856. és 1871. szerződésnek mindazon pontjait, melyeket a jelen szerződés meg nem érintett, tovább is érvényben maradnak. Ebben leli a Dardanellek kérdése is hallgató megoldását.

Választási mozgalmak.

A képviselők legtöbb helyen megtartották beszámoló beszédeiket, — s ami még hátra van, az maga a választástényre. Míg ez azonban megtörténik még addig sok más is történik: ki tudna megmondani, hány-szor fektelekedik veszett dühvel még addig a szélhálói hóbot: hány-szor kísérték meg a sikertelen erőlködést a habarék párt szemén-szedett lovagjai, hogy ámitó és csufos személyi politikájuknak szövevényes hálójába juttassák — a gyengébb felfogású vá. polgárokat... Még addig míg a választások napja elérkezik, sok agy fog elkabulni a bizalmat pénzen vásároló hazafiak potya-borának veszedelmes göcötől s városunk újsorán is bizonyára sokszor megkísérlik a lelkiismeret kibérelni azok a mihaszna kortes fráterek, kik lelkiismeretüket vagy maguk is árak azon okból nem teheték, mert lelkiismeretük nem is volt soha.

De tegyenek bármit; kövessenek el még szegényteljesebb dolgokat, mint a mi nyelneket közelebb elkövettek, — mi nyugodtan várjuk a választás napjának felderülését, mert megvárunk győződve róla, hogy azzal, midőn illetlen folytatásában levetjük embriességeket, nem nekünk ártanak s a közelmúlt napok nagy-szerű eseményei biztos zálogot nyújtottak arra nézve, hogy Debreczen város értelem polgárainak józanságában, tiszta és tántorítatlan hazafiságában, a közlegő választásoknál sem fogunk csalatkozni.

Lássuk azonban a vidéki újabb mozgalmakat:

Komáromban Ghyczy Kálmán jul. 14-ken

tartotta beszámoló beszédét. Választó kerület előirásit lelkesültséggel fogadta s a képviselőjelöltséget elfogadására újból felszólította. — **N. Kállóban** Szoboszlai Papp József szintén a múlt vasárnap számolt be választóinak. Mint bennünket Kállóól értesítenek, választói meg-hidegülték képviselőjük iránt s jelöltül újból felszólították ugyan, de kétséget sem szenved, hogy bárkit léptetnek föl elene, mindenesetre megbukik. Tehát a habarék párt itt sem ver-gódhetik zoid-ára. — **Tiszadobon** Szomjas József július 14-diki beszámoló beszédét a választók lelkes éjénzéssel kísérték — s a jelen volt szabadelvű pártiak nagy lelkesedéssel újból kijelölték képviselőjüké. Megválasztásában erősen bíznak. — **Kassán** a kor-mánypárt Juhász Mihályt, az eddigi képviselőt kiáltotta ki jelöltnek. — **Szolnokon** Kövér Károly (szabadelvű párti) fog megválasztatni. — **Móhacsban** a szabadelvű part egyhangu jelöltje Dárdár Sándor. — **Miskolczon** Horváth Lajos jul. 14-én tett jelentést képviselői működéséről. Ki van jelölve ismét s megválasztatása bizonyos.

Vidéki hírek.

— **A villám mint fenyítő.** Vasalján 2 asszony és 2 leány a vihar alól egy fűzfa alá menekült. Hirtelen lecsapott mellettük a villám s a nélkül, hogy jelentékeny sérüléseket szenvedtek volna, a villám fénye az egész fa aszajtát az egyik leány keblére rajzolta. — **Czibekben,** közel a magyar határhoz, egy pap a vízbe fullt. — **Tatrafüreden** egy Skua nevű adóvivőnek halális beteg lett s midőn nejknek sürgőnyözték, a távirat ezt már halva találta. S hogy teljes legyen a tragédia, a hal-dokló apának egy 2 éves kis gyermeke az asztalról leesvén, lábát törte. — **Szathmáron** 4 napig tartó noi bazar volt a noegyvet java. — **Szegedről** Kerpel Gusztáv 11 éves fia nyomtalanul eltűnt. A fia szöke; beszél magyarul és németül.

Meghívás.

Molnár György, a debreczeni III. választó kerület (ezegled-vargautca) által országgyűlési képviselője folyó július hó 21-én azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a város háza nagytanácstermében képviselői jelentést megfőgja tartani; erre a III-ik választó kerület választó polgárai ezennel meghívottak, azon kijelentéssel, miszerint a két másik választó kerület választó polgárai is szívesen láttnak.

Debreczen 1878. július 16.

III-ik választó kerület rendező bizottsága.

Napi hírek.

— **A III-ik választó-kerület** (ezegled-vargautca) szabadelvű párti bizottsága ma d. u. 3 órakor a város háza nagy tanácstermében értekezletet tartott, melynek tárgyát az országgyűlési képviselő választások iránti előinté-

kedés képezte; e hét folytán — fognak aztán a kerületbeli összes szabadelvű párti választók egybehivottak.

— **Nekrológ.** Földváry Albert 1848/9-ik évben honvéd alezredes, a honvédmeghívás elnöke f. é. jul. 14-én hajnali 4 órakor hosszas és súlyos betegség után, élete 58-dik évében Budapesten jobbjára szenderült; temetése ma d. u. a prot. egyház szertartása szerint ment végbe. Erdemeiről fölényes dícsbeszédet tartott. Mindnyaján ismerjük őt, ismerjük dicsó multját és tetteiben dus jelenét. A honvédség, illetőleg a honvéd rokkantok hatalmas és fáradhatatlan pártfogót vesztettek benne. Áldás és béke halmvaira.

— **Csanak József** úrról városunknak egyik legtekintélyesebb s mindenki által szeretet tisztelettel polgárától — lapunk tegnapi számában azon hírt közöltük, hogy a báránai vá. kerületben a szabadelvű párt képviselőjelöltjeként léptetett fel. — A mily őszinte örömmel regisztráltuk e hírt tegnap, — ma épen oly sajnálat-tal, de az igazság érdekében mégis szíves készséggel hozzuk olvasóinknak tudomására, hogy t. polgártársunk Csanak József ur, a jelöltséget elfogadására fölkerített ugyan, de mind a hozzá menesztett küldöttségnek kinyilatkoztatta, mind pedig levélileg is tudatta, hogy a megjelöltetést nagyon köszöni, de a jelöltséget nem fogadja el. — Ennyit az igazsá; érdekében s tegnap híruknak helyrehozására.

— **Két halott.** Egy háznál van mind a kettő, egy nap oltotta ki életök fátylóját a kórhelyen halál. Rokoni, vérségi vagy család kötelek nem kötötte őket össze az életben, de sorsuk a halálban mind kettőjüknek egyforma lett. A két halott közül az egyik Báthori István polgártársunk s a helybeli ref. egyház egyik köztisztviselője álló tanítójának neje szül. Szathmári Eszter, — a másik Mező Ferenc reform. tanító. Amaz előbbi hosszas betegkedés után, emez utóbbi pedig szívizületében hirtelen halt meg. Egyik alig élte túl pár órával a másikat. Mindketten a kislujtcazi 1737. számú házban vannak kiterítve, — onnan lesz holnap d. u. 3 órakor temetékük is. — Béke lebegjen a két halott parái felett!

— **Gyászjelentés.** Mely bánatba merült kebellem jelentük felelhellen jó nóm, gyermekünk, illetőleg testvérünk és unokám néhai Báthory István né szül. Szathmári Eszternek élete 32-ik boldog házasságunk 7-ik évében, f. hó 15-én d. u. 2 órakor, hosszan tartó súlyos szenvedés után történt csendes kimúltát. Az elhunytak hült tetemei szerdán, f. hó 17-én d. u. 3 órakor, előbb kislujtcazi 1737. számú szülei háznál, majd a reform. nagytemplomban tartandó gyászertartás után, a hatvanévesi sirkerben fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Mely végíttségétre az elhunytak, rokoni, barátait és ismerőseit tisztelettel meghívjuk Debreczen 1878 július 16. az elhunytak népe: Báthory István; szülei: Szathmári Sándor, nejevel Alibán Sarával; testvérei: Juliánna, férjével Szilágyi Józseffel; Mária; nagyanyja: öz. Szecsey Sándorné, gyermekeivel.

— **Kicsérletett** a tegnapielőtt, vasárnap, tartott fáklyás menet után a „Korona” vendéglőben rendezett társas vacsora alkalmával egy pár kalap. — Az illető ur fölkeríték hogy a tévedésből föltett, más tulajdonát képezett kalapot sajátjával Rott Lipót és Testvére cég ezegled utcazi férfi divat üzletében mihamarabb cserélje vissza.

— **Hibaigazítás.** Lapunk tegnapi számának első oldala 5-ik hasábjában, a 21-ik sorban egy értelemzavaró kimaradás történt. Kimaradt ugyanis ezen mondat elől, — „melynek a szó-

noka Fráter Imre” ezen egész mondat „Ezután tisztelettel a debreczeni szabadelvű párt intőző bizottsága.”

— **Nagy Hortobágy,** jul. 14. 1878. Ismét zöld színű pusztánk; a növények indult mező reményét nyújt arra, hogy házi állataink háborítlanul kifognak nyaralhatni az idén is. — A mező a folyton tartó nedves esős és hűvös idő kedvező befolyása mellett már annyira nőtt, hogy a korosabb állatok sem koplálnak. Az állatok egészségi állapota jó, ragályos betegségek jele sincs. D e l y.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Nyilttér.

Uj Singer varrógépek.

Holvay Gyula Debreczenben.

Mélyen tisztelt hölgyek!

Azon általános bizalom, melylyel árult varrógépeimre nézve több éveken keresztül megajándékozni méltóztattak, szíves közelem-gemmel teszi a tisztelt hölgyeket, közekezőre figyelmeztetni. A különböző varrógépek, jobb és csekélyebb, tartós és könnyebben kezelhető vagy könnyebben romolható szerkezettel bírhatnak és a szerint fokozatik becsük háztartásban. A hosszas tapasztalás és a varrógépekre tett és feljegyzett megelégedési nyilatkozatok azon meggyőződésre hoztak, hogy jelenleg az **Uj Singer**-féle varrógépek mint európai és így nem a merikai készítményűek, leginkább felelnek meg a szélsőség, csinoság, tartósság és olcsóság. — Említett varrógepeknél, több n a g y e l ö n y ö k k ö z t az alsó czérna felmoltólása alkalmával a gépezetnek csak egy kerekje jön mozgásba, míg a többieknél az egész gépezet működik és így a hamari kopásnak ki van téve; kezeléskor könnyebb, járások zajtalanabb a többieknél, azoknál pedig tetemesebben kevesebbe kerülnek, mint az eddigiek. Ezen kitűnő és olcsó varrógépeket, melyek nálam nagy választékban kaphatók, a tisztelt debreczeni és vidéki hölgyeknek becses figyelmükbe ajánlom és kegyes bizalmokat továbbra is részemre kérem.

Mély tisztelettel:

Holvay Gyula,

a varrógépek foraktárának tulajdonosa.

Dr. Szántay Károly,

összes gyógyászat tudora.

Varga-utca 2182. sz. a.

Rendel d. e. 9-ig, d. u. 2-től fél 4-ig.

H I R D E T E S E K.

SZÉPSÉG: AZ ARCZSÍN FIATAL ÜDÖSÉGE!
Felülmulhatlan és nélkülözhetlen szappannak bizonyult be és általánosan elismer-tett hölgyek és urak által a kitűnő párisi dr. Lejosse-féle
SAVON RAVISTANTE.
ez a legjobb és leghirvesebb mosó szappan a viláon; a ki egyszer megki-sértette, az soha többé nem használ más szappant.
A hatás biztosítottatik. — Egy darab ára 50 kr.
Fölmulhatlan borszépítő szernek lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitűnő, ártalmatlan, valódi
RAVISSANTE
Dr. LEJOSSE-től Párisban. (76) 9-10
BUDAPESTEN valódi műhelyben
Török József gyógyszer. urnál,
Debreczenben: Gölti Nándor,
és dr. Rotschnek V. Emil,
Miskolczon: Dr. Csáthy Szabó
István urak gyógýtáiraiban.
Nagy eredeti üvegek ára 2 frt 50 kr.
Kis „ „ „ 1 frt 50 kr.
Központi széküldési raktár: *Schwarz Henrik*nél, Muzem-Körút 41. sz.

Arverési hirdetmény.
A debreczeni kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Geréby Fülöp** végrehajtónak öz. **Gulyás Samu**elne, **Szekerés Sára** és gyermekei végrehajtást szenvedő ellen végrehajtási ügyben lefoglalt, a debreczeni 1973. számú tkbve jegyzett s 4500 frtra becsült fűvészert-utcazi 1082. sz. ház és 3 hold ondóli föld, az 1878. évi augusztus hó 5-dik napján delután 3 órakor, mint első- és 1878. évi szeptember hó 5-dik napján delután 3 órakor, mint második határidőben, a törvényszék arverési termében végrehajtó **Török Péter** által megtartandó nyilvános árve-résen következő feltételek alatt eladni fog, ugyminnt:
1. Kiküldési ár a fennebb kitett becsár, melyen alul az első árve-réskor az árve-résre kitűzött bírtok nem fog eladni.
2. Árve-rzeni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%, készpénzben, vagy ova-dekképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.
3. Vevő köteles a vételárát 3 egyenlő részletben, — és pedig: az árve-rés jogerőre emelkedéstől számítandó 1. 2. és 3. hónap alatt, 6% kamattal együtt ezen kir. tszék-nél letetni.
A feltételek többi része a kiküldött kir. végrehajtónál eleve is meg tudható.
Felhívottak — azok, kik az árve-résre kitűzött javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, — hogy e részbeni keresetüket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik kiadétel napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényszékhez nyújtsák be; különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.
Végül felszólítottam azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen tszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselőknek végett helyben megfizottat rendeljenek, annak nevet és aláírását az eladásig felmentek be, el-lenkező esetben **Szager József** ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.
A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1878. évi jun hó 21-dik napján.
Becske Lajos, helyettes elnök.
Bay Gábor, h. jegyző.
(221) 3-3

Császár királyilag
kiszárolagosan szabadalmozott
PURITAS
haj-ijító-tej.
A „Puritas” nem hajfesték, hanem tej-nemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy ősz hajakat megifjít, azaz lassankint meg pedig legkevesebb tízenegy nap alatt ama szint visszaadja, melylyel eredeti-leg bírt!
A „Puritas” nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetszés szerint vízzel mosathatik, lehet fehérrel átvont vánkoston aludni, és gőzfürdőt kezelni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a
„PURITAS”
nem fest, hanem ifjítja és pedig a leghosszabb és legdusabb női hajzatot és a férfi haját és szakállát.
Egy üveg „Puritas” ára 2 frt. (postai sőt küldésnél 20 kral több s készpénzzel vagy utánvétellel kapható: **Franz Ottónál Bécs** Mariahilferstrasse 38. szám.
Debreczenben egyedül **Gölti Nándor** ur gyógýtárában kapható.
(195) 5-25

lovag, dr. **Groyen Sándor**, kir. főorvos és sebész, dr. **Hess**, első r. gyógyszerész és hites berlini vegyész, **Werner Th.** igazgató által Boroszlóban és számos mások által és jeles tulajdonánál fogva melegen ajánltatik. — Ezen szer megszerzése végett bárki bizalommal forduljon
Retzlaff Reinhold gyártulajdonoshoz
Dresdába.
(191) 8-16
Az eddigi gyakorlatban legjobb minőségűnek elismert
Cseplőgépek,
kéz- és lőerőre
Umrath és társa prágai gazdasági gépgyárosoktól.
Mutatvány raktár és képviselés
Posszert Jánosnál Debreczenben.
Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.
(235) 1-2
Kerestetik.
Egy legalább 4 gym. osztályt jó sikerrel végzett magyar ajku ifju, ki a német nyelvet elsajátítani óhajta s a gyógyszerészi pályára lépni hajlandó, illő tartási díj mellett gyakoronkul elfogadtatik. — Bővebb értesítést nyujt Honthly Soma gyógyszerész Merényben, Szepesség, vasúti állomás Iglo.
(236) 1-3

Finom tisztított (Pilé) cukor, gyümölcs befőzéshez, papir nélkül, 100 kiló 46 forint, angol hártya papir és finom zsinet üveg lekötéshez
ajánl
Geréby Fülöp.
(10)

Laptulajdonos Molnár György.

Kiadja és nyomtatja Kutasi I., Debreczenben, 1878.